

Załącznik nr 1

do Uchwały nr XXIII/179/12

Rady Powiatu Sejneńskiego

z dnia 31 lipca 2012 r.

**POWIATOWY PROGRAM
ROZWOJU PIECZY ZASTĘPCZEJ
NA LATA 2012 - 2014**

Sejny 2012r.

I. Wstęp.

W dniu 1 stycznia 2012r. weszła w życie ustawa z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Zgodnie z art. 180 pkt. 1 w/w ustawy do zadań własnych powiatu należy opracowanie i realizacja 3- letnich powiatowych programów dotyczących rozwoju pieczy zastępczej.

Jak wynika z obowiązującego obecnie stanu prawnego, systemem pieczy zastępczej nazywamy zespół osób, instytucji i działań mających na celu zapewnienie czasowej opieki i wychowania dzieciom w przypadkach niemożności sprawowania opieki i wychowania przez rodziców. Jednostkami organizacyjnymi wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej są jednostki organizacyjne samorządu terytorialnego wykonujące zadania w zakresie wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej, placówki wsparcia dziennego, organizatorzy rodzinnej pieczy zastępczej, placówki opiekuńczo wychowawcze, regionalne placówki opiekuńczo terapeutyczne, interwencyjne ośrodki preadopcyjne, ośrodki adopcyjne oraz podmioty, którym zlecono realizację zadań z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej.

W powiecie Sejneńskim Zarządzeniem Starosty Sejneńskiego Nr 20/11 z dnia 10 listopada 2011r. na organizatora rodzinnej pieczy zastępczej wyznaczone zostało Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Sejnach.

W celu usprawnienia realizacji zadań nałożonych w/w ustawą należało przystąpić do opracowania i realizacji Powiatowego Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej na lata 2012-2014.

W programie wskazano na konieczność podjęcia działań profilaktycznych rozwijających i wspierających rodzinną pieczę zastępczą oraz usamodzielniających się wychowanków.

II. Podstawy prawne programu:

Działania w zakresie rozwoju pieczy zastępczej, w tym zadania zapisane w niniejszym Programie, podejmowane są i realizowane w oparciu o następujące przepisy i dokumenty:

- 1) Konwencja o Prawach Dziecka;
- 2) Ustawa z dnia 5 czerwca 1998r. o samorządzie powiatowym (Dz. U. z 2001r. Nr 142, poz. 1592 z późn. zm.);
- 3) Ustawa z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2011r. Nr 149, poz. 887 z późn. zm.);

- 4) Ustawa z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2009r. Nr 175, poz. 1362 z późn. zm.);
- 5) Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 22 grudnia 2011r. w sprawie instytucjonalnej pieczy zastępczej (Dz. U. z 2011r. Nr 292, poz. 1720).

III. Analiza problemów społecznych Powiatu Sejneńskiego:

Sytuacja społeczna rodzin w Powiecie Sejneńskim w latach 2008 -2011

Wykaz rodzin objętych nadzorem kuratora w latach 2008 -2011.

1. Rok 2008 – 8 rodzin
2. Rok 2009 – 17 rodzin
3. Rok 2010 – 5 rodzin
4. Rok 2011 – 5 rodzin

Liczba rodzin objętych pomocą społeczną w Powiecie Sejneńskim w latach 2008 -2011 z podziałem na wybrane powody dla których przyznano świadczenia.

L.p.	Gmina	Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego				Wielodzietność				Samotne wychowanie dziecka			
		2008	2009	2010	2011	2008	2009	2010	2011	2008	2009	2010	2011
1.	Krasnopol	23	28	36	36	28	32	30	30	20	20	21	22
2.	Sejny	52	50	40	46	0	0	0	0	27	25	22	27
3.	Giby	21	20	27	34	45	38	37	33	17	15	19	20
4.	Puńsk	16	15	19	16	3	2	3	6	13	13	11	8
5.	Miasto Sejny	19	18	15	13	1	1	1	0	17	15	13	12
6.	Ogółem	131	131	137	145	77	73	71	69	94	88	86	89

Diagnostując środowiska rodzinne zagrożone dysfunkcją w różnych sferach życia, dużą grupę stanowią osoby korzystające z pomocy świadczonej przez ośrodki pomocy społecznej. Trzeba mieć jednak świadomość, iż dane statystyczne nie są w stanie przedstawić rzeczywistych problemów osób, które często żyją na krawędzi ubóstwa lub też nie korzystają ze wsparcia ośrodków pomocy społecznej z uwagi na dochód nieznacznie przekraczający kryteria dochodowe uprawniające do otrzymania pomocy. Analizując powyższe zestawienie na przełomie kolejnych 4 lat wzrasta liczba rodzin które otrzymują pomoc z powodu

bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego, a spada liczba rodzin w których występuje wielodzietność oraz samotne wychowanie dziecka.

IV. Charakterystyka pieczy zastępczej w Powiecie Sejneńskim:

Rodzinną pieczą zastępczą:

Rodzinną pieczą zastępczą jest formą tymczasowej opieki nad dzieckiem. W sytuacji, kiedy dziecko nie może wychowywać się w swojej rodzinie biologicznej, najlepszym wyjściem jest zapewnienie mu opieki rodzinnej w rodzinie zastępczej spokrewnionej, niezawodowej, zawodowej lub rodzinnym domu dziecka.

Dziecko może pozostać w rodzinie zastępczej do osiągnięcia pełnoletności, a w przypadku podjęcia dalszego kształcenia- nie dłużej niż do 25 roku życia, ale również w wyniku zmiany sytuacji prawnej (przywrócenie lub pozbawienie władzy rodzicielskiej), może ustać potrzeba sprawowania dalszej pieczy zastępczej. Kandydaci na rodziny zastępcze, podejmując decyzję o utworzeniu rodziny zastępczej, muszą posiadać świadomość czasowości opieki nad dzieckiem, brać pod uwagę i akceptować możliwości powrotu dziecka do rodziny biologicznej lub umieszczenia go w rodzinie adopcyjnej.

Jeśli rodzice biologiczni nie mogą wypełniać wobec swego dziecka funkcji opiekuńczo-wychowawczych, oznacza to, że zostali trwale lub czasowo pozbawieni władzy rodzicielskiej albo władza ta została im ograniczona lub zawieszona. Najczęściej do rodziny zastępczej trafiają dzieci rodziców o ograniczonej i zawieszonyj władzy rodzicielskiej.

Zgodnie z art. 39 ust.1 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej formami rodzinnej pieczy zastępczej są:

1. Rodzina zastępcza:

- *spokrewniona* – małżonkowie lub osoba niepozostająca w związku małżeńskim, będący wstępnymi lub rodzeństwem dziecka,
- *niezawodowa* – małżonkowie lub osoba niepozostająca w związku małżeńskim, niebędący wstępnymi lub rodzeństwem dziecka,
- *zawodowa* – małżonkowie lub osoba niepozostająca w związku małżeńskim, niebędący wstępnymi lub rodzeństwem dziecka, w tym pełniący funkcję pogotowia rodzinnego i zawodowa specjalistyczna.

2. Rodzinny dom dziecka.

Rodzicielstwo zastępcze w Powiecie Sejneńskim ogółem w latach 2009-2011.

Liczba rodzin zastępczych oraz liczba dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych na terenie Powiatu Sejneńskiego w latach 2009 -2011.

ROK		2009	2010	2011
Spokrewnione rodziny zastępcze		22	21	20
<i>Dzieci w spokrewnionych rodzinach zastępczych</i>		34	31	30
Niespokrewnione rodziny zastępcze		8	5	5
<i>Dzieci w niespokrewnionych rodzinach zastępczych</i>		10	7	6
Zawodowe wielodzietne rodziny zastępcze		1	2	3
<i>Dzieci w zawodowych wielodzietnych rodzinach zastępczych</i>		4	8	13
RAZEM	Rodziny	31	28	28
	<i>Dzieci w rodzinach zastępczych</i>	48	46	49

Liczba zawodowych rodzin zastępczych w Powiecie Sejneńskim w latach 2009 -2011

ROK	2009	2010	2011
Zawodowe rodziny zastępcze	1	2	3
Różnica w stosunku do roku poprzedniego	1	1	1

Jak wynika z zebranych poniżej danych, na terenie Powiatu Sejneńskiego zdecydowaną większość stanowiły i stanowią rodziny zastępcze spokrewnione, następnie rodziny zastępcze niespokrewnione/niezawodowe i w dalszej kolejności na terenie powiatu obecnie funkcjonują trzy rodziny zastępcze zawodowe.

Instytucjonalna piecza zastępcza:

Do form pieczy zastępczej instytucjonalnej należą placówki opiekuńczo-wychowawcze typu interwencyjnego, socjalizacyjnego, specjalistyczno-terapeutycznego oraz regionalne placówki opiekuńczo terapeutyczne.

Na terenie Powiatu Sejneńskiego nie funkcjonuje żadna forma pieczy zastępczej instytucjonalnej. W związku z powyższym w sytuacji gdzie konieczne jest skierowanie dziecka z terenu Powiatu Sejneńskiego do placówki, jesteśmy zmuszeni poszukiwać miejsca i umieścić je w placówce znajdujących się na terenie obcego powiatu.

V. Cele Programu:

Cel główny:

Objęcie wsparciem, zapewnienie opieki i wychowania dzieciom z Powiatu Sejneńskiego pozbawionym opieki rodziców w formie pieczy zastępczej.

Cele szczegółowe:

LP	CEL	DZIAŁANIE	TERMIN REALIZACJI	REALIZATORZY
1.	Praca z rodzinami zagrożonymi odebraniem dziecka, niewydolnymi wychowawczo oraz przeciwdziałanie ich dysfunkcjom.	1. Działania profilaktyczne mające na celu poprawę funkcjonowania rodzin poprzez m. in. poradnictwo rodzinne, wspieranie rodziców w wypełnianiu funkcji opiekuńczo wychowawczych poprzez porady psychologiczne, prawne, socjalne, pedagogiczne.	Na bieżąco	PCPR
		2. Promowanie wartości rodziny wśród lokalnej społeczności poprzez ulotki, plakaty, broszury a także organizowanie imprez rodzinnych, konferencji.	Na bieżąco	PCPR
2.	Rozwój i wsparcie rodzinnych form pieczy zastępczej.	1. Pozyskiwanie kandydatów na rodziców zastępczych poprzez akcje promujące rodzicielstwo zastępcze oraz szkolenie kandydatów na rodziny zastępcze.	Według zgłaszanych potrzeb.	PCPR
		2. Wsparcie istniejących rodzin zastępczych poprzez organizację szkoleń, warsztatów mających na celu podniesienie ich kompetencji opiekuńczo- wychowawczych, udzielenie pomocy pedagogicznej, organizowanie grup wsparcia rodzinom zastępczym.	2012r.- 2014r.	PCPR
		3. Zatrudnienie koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej.	Zgodnie z obowiązującymi przepisami.	PCPR
		4. Zapewnienie rodzinom zastępczym pomocy prawnej w zakresie prawa rodzinnego.	Na bieżąco.	PCPR, Starostwo Powiatowe
		5. Wyznaczenie następującego maksymalnego limitu powstania nowych rodzin zastępczych zawodowych: 1) w 2012r. – 0 rodzin 2) w 2013r. – 1 rodzina 3) w 2014r. – 1 rodzina	2012r. – 2014r.	PCPR, Starostwo Powiatowe.

		6. Doskonalenie zawodowe kadr pomocy społecznej.	2012r. – 2014r.	PCPR
3.	Praca z rodzicami biologicznymi dzieci umieszczonych w rodzinnej pieczy zastępczej.	1. Umożliwienie kontaktów rodziców biologicznych z dziećmi umieszczonymi w pieczy zastępczej, rozmowy z rodzinami, wsparcie.	Na bieżąco	PCPR, koordynator rodzinnej pieczy zastępczej.
4.	Wspieranie procesu usamodzielnienia pełnoletnich wychowanków pieczy zastępczej.	1. Wsparcie finansowe i rzeczowe wychowanków.	Na bieżąco	PCPR
		2. Wsparcie wychowanków w uczestnictwie w życiu społecznym, w kontynuowaniu nauki oraz podwyższaniu kwalifikacji zawodowych.	Na bieżąco	PCPR, koordynator rodzinnej pieczy zastępczej.

VI. Realizator Programu:

Realizatorem Powiatowego Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej jest Organizator Pieczy Zastępczej, tj. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Sejnach. Swoje zadania realizuje we współpracy z :

- Sądem Rejonowym w Sejnach,
- Prokuraturą,
- Kuratorami zawodowymi, społecznymi, rodzinnymi i dla dorosłych,
- Komendą Powiatową Policji w Sejnach,
- Ośrodkami Pomocy Społecznej z terenu Powiatu Sejneńskiego,
- Organizacjami pozarządowymi,
- Kościołami, Caritas,
- Instytucjami oświatowymi, szkołami.

VII. Źródła finansowania programu:

1. Dotacje celowe z Budżetu Państwa,
2. Środki własne powiatu,
3. Środki zewnętrzne, projekty współfinansowane z UE,
4. Inne.

VIII. Monitoring programu:

Zgodnie z art. 182 ust 6 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej z dnia 9 czerwca 2011 r. (Dz. U. Nr 149, poz. 887 z późn. zm.) Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Sejnach składa Zarządowi Powiatu coroczne sprawozdanie z działalności Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie.